

Öregcserkészet Parisban

Lord Baden Powell tábornok, a cserkészmozgalom megteremtője és a világ mai főcserkésze néhány évvel ezelőtt egy cserkészevezetői konferencián ezt a kijelentést tette: „A cserkészet játék gyerekek számára és nem filozófia a felnőttek számára.“ Ez a kijelentés teljesen fedi a valóságot és minden tekintetben megfelel a cserkészet eredeti alapelveinek, melyeket a világ minden nemzetéhez és vallásához tartozó cserkészek magukénak vallanak. Valóban a cserkészet célja főképpen a fiúkkal, a 13—18 éves kamaszokkal való foglalkozás, ezeknek a szabad természetbe való visszavezetése, egészséges, sportszerű játékokkal való szórakoztatása és morális nevelése. Azzal, hogy a cserkészet ezekből a fiúkból egyrészt erős, egészséges, másrészt használható fiúkat akar nevelni, tulajdonképpen teljessé teszi ezek nevelését azokból a szempontokból, melyeket a liberális társadalom pedagógiája elhanyagolt.

Azok a fiúk azonban, akik a cserkészet áldásos nevelését élvezve, a cserkészet erkölcsi elveit magukévá tették, a kamaszéveken túljutva, érezték, hogy azt a fizikai és morális, erőt melyet a cserkészettől kaptak, csak úgy őrizhetik meg maguknak, ha férfikorukban is együtt maradnak. így alakultak a 18 évet meghaladott cserkészfíúkból Európa legtöbb országában az öregcserkészcsapatok. Ezekben az öregcserkészcsapatokban férfiak élnek cserkészeletet, azaz — férfiak számára átalakított formában — alkalmazzák azokat a morális nevelőeszközöket, melyeket a

fiúk cserkészete oly nagy eredménnyel használ. Fizikai nevelés szempontjából a szabadtéri sportokat, nagy kirándulásokat stb. űzik, az erkölcsi nevelést pedig egymásközötti megbeszélésekkel, előadásokkal, vitákkal stb. igyekeznek előmozdítani. Ily módon tulajdonképpen az alapelveket megfogalmazó Baden Powell eredeti szándékain túlmenőleg mégis létrejött egy filozófia, azaz helyesebb kifejezéssel élve, egy világnézet, melyet a cserkészet nevelésében részesült és férfikorban is cserkésznek megmaradó férfiak vallanak magukénak.

Ezt a világnézetet, ha csak Európa öregcserkészmozgalmát tekintjük, leginkább modern, keresztény világnézetnek nevezhetnénk. Alapelvei, melyek a cserkész tíztörvényben vannak lefektetve, egész Európában azonosak. Az azonos erkölcsi elveket valló emberek pedig könnyen barátkoznak, innen az öregcserkészeknek a mai fegyverrel acsarkodó világban szinte valószínűtlenül erős nemzetközi barátsága. Ebben a nemzetközi cserkészársaságban a magyar cserkészek nem számuk (kb. 5000 magyar öregcserkész van, míg pl. a negyvenmillió franciaországnak alig van 10,000 öregcserkésze), de főleg a teljesítményeik közismert nagysága és eredményessége következtében nagybecsülésnek és tiszteletnek örvendenek. A koppenhágai Jamboree versenyeredményei megnyitották 1924-ben a külföldi cserkészársadalom szívét az addig alig ismert magyar cserkészek felé. 1933-ban pedig a gödöllői Jamboree, melynek rendezési munkáját a magyar öregcserkészek végezték, ismertté tette a magyar férficserkészeket is egész Európa szemében.

Ez a két dolog, tudniillik az összes öregcserkészek között fennálló meleg rokonszenv és a magyar öregcserkészek Gödöllőről származó jó hírneve magyarázza meg azt a különben tán érthetetlen szeretetet és barátságot, mellyel a francia öregcserkészek a Parisba szakadt magyar testvéreiket fogadják. Legtöbb magyar diák, aki néhány esztendőn Parisban tölt, itt a franciákat csak látja, barátságot leg-

feljebb az itt tartózkodó külföldiekkel köt, mert a franciák — alkalmasint csupán szokásból — nem hajlandók barátkozni a külföldiekkel. Nem jártak így azok a magyarok, akik gomblyukukban egy kis zöld liliomos jelvényvel, zsebükben pedig egy nemzetközi cserkészigazolvánnyal érkeztek Parisba. Ezek az eiső órától fogva meleg baráti kört, szíves, érdeklődő társaságot találnak bármelyik cserkészcsapatnál, bármelyik kollégájuknál, aki valamelyik francia cserkészszövetség kebelébe tartozik és talpaskeresztet, kakast, vagy felajzott íjat visel jelvényként. A cserkészet egyik legalapvetőbb elve a szolgálat törvénye. Minden ember testvérünk, tehát mindenkinek, mindig és mindenben szolgálatára kell állanunk. Ennek következtében mondták ki pl. a francia öregcserkészek egy megbeszélés keretében azt a — különösen Franciaországban — egészen hallatlan elvet, hogy nem szabad olyan politikát követnünk, amely a külföldiekre nézve hátrányos, vagy káros volna. Ennek a meleg barátságának és szeretetteljes fogadtatásnak következtében a Franciaországban tartózkodó magyarok, akár diákok, akár állandóan itt megtelepedett emberek a francia cserkészmozgalommal igen szoros kapcsolatban állanak. Már azt is tervezgetik, hogy a párisi magyar fiúkból a francia katolikus cserkészszövetség (Scouts de France) kebelében magyar cserkészcsapatot alakítsanak. Ezt a nagyszerű tervet a francia cserkészek is örömmel és szeretettel fogadták és mindenképpen kezünkre jártak, de a terv egyelőre halasztást szenvedett a mai szomorú politikai világ útvesztőiben. Ennek a magyar cserkészcsapatnak ugyanis csak magyar állampolgárok, illetve magyar állampolgárok fiai lehetnének tagjai, úgy, hogy az utódállamokból ideszakadt magyar testvéreinket ez a szabály kirekesztette volna a magyar közösségből. Márpedig az idegenben élő magyarok között — mint ezt jelen kötet mind egyik munkatársa egyöntetűen vallja — nem szabad felépíteni a trianoni válaszfalakat és különösen nem szabad elzárni a többi magyartól azokat, akik

magyarságukért amúgy is sokat szenvednek. Inkább várjon ez a terv addig, míg ezek a nemzetközi nehézségek megoldódnak, azaz amíg lehetővé nem válik, hogy a Felvidékről, Erdélyből és a Délvidékről Parisba került magyar fiúk, legalább itt, a csonkaországbeliekkel együtt cserkészkedhessenek. Arra ugyanis a mai politikai viszonyok között nem igen van lehetőség, hogy Parisban a Magyar Cserkészszövetség keretébe tartozó cserkészcsapatot szervezzünk, bár másutt ez előfordult már, pl. Alexandriában vannak nagyszámmal a görög cserkészszövetség kebelébe tartozó görög cserkészcsapatok, melyek a nemzetközi cserkészösszejöveteleken, a Jamboreekon is nem Egyiptom, hanem Görögország táborában táboroznak.

Addig is, amíg Parisban magyar cserkészcsapat alakulhat, a francia cserkészcsapatok szívesen látnak körükben bármely magyar fiút, kicsit, nagyot egyaránt, és ez a franciákkal együtt való cserkészkedés legalább szorosabb kapcsolatot teremt a két nemzet ifjúsága között. Sokat tanulhatunk egymástól, mert a cserkészzet alapelvei ugyan a világon mindenütt azonosak, de ezeket az elveket minden nemzet ifjúsága a maga speciális módszereivel igyekszik megvalósítani, s bennük a maga nemzeti gondolkozásmódját is iparkodik kifejezésre juttatni. Némely szempontból a francia cserkészzet rendszere tökéletesebb, de büszke öntudattal vallhatjuk, hogy sok tekintetben a magyar cserkészzet követ biztosabb és helyesebb utakat. Nem lesz felesleges talán, ha vázlatosan összehasonlítjuk a két cserkészmozgalmat. Hasznára fordíthatja ezt az összehasonlítást a Parisban élő magyarság, mely kapcsolatot keres a franciákkal, de ismerni akarja az otthoni viszonyokat is, de tán nem lesz céltalan ez a néhány szó azoknak sem, akik a magyar öregcserkészzet fejlesztésének és tökéletesítésének útjait keresik.

Az egész cserkészmozgalom összehasonlítása nem fér e keretekbe és avatottabb tollra vár, itt csupán az öregcserkészmozgalommal foglalkozunk, amely

mindenütt keresi még az utakat és a módszereket, tehát mindenképpen tanulni akar.

Gyökeres különbség van már a szervezetben is. Magyarországon egyetlen cserkészszövetség van, mely egyesíti magában bármily alapon, egyházközség, iskola, gyár, kollégium, egyesület stb. keretében szervezett cserkészcsapatokat, akár ugyanazt a vállást követik az egyes cserkészcsapatok tagjai, akár nem. Így a magyar cserkészlet országos mozgalom, melyben a legkülönbözőbb csapatok vannak szervezve. Általában különbséget szoktak tenni diák és munkáscsapatok között; az előbbieket rendszeresen valamely iskola, az utóbbiak pedig valamely gyár keretében alakultak. Ezeknek a csapatoknak megfelelnek azután az öregcserkészcsapatok is, melyek között szintén akad olyan, melynek tagjai kizárólag egyetemi hallgatók és hogy a cserkészleteknél szokásos kifejezést használják „íróasztal“ munkások, más csapatoknak pedig a vezetőkön kívül csupa munkás tagjai vannak. E csapatok között semmiféle elvi vagy jogi különbség nincs, csupán a vagyoni lehetőségek és a szellemi igények eltérők. A főiskolás csapatok vagyoni lehetőségei megengedik a külföldi mozgótáborokat, amik persze nagyon tanulságosak az abban résztvevőkre, a fiúk szellemi képzettsége pedig komolyabb és magasabb színvonalú megbeszélésekre ad alkalmat, úgyhogy az öregcserkészlet új eszméi, szellemi irányítása stb. rendszeresen az ilyen főiskolás csapatokból indul ki, és ezeket a felvetett eszméket követik a természetesen lassabban haladó, több nehézséggel küzdő munkáscsapatok is. A főiskolás és munkás öregcserkészlet külön-külön szervezése következtében azonban állandóan fenyeget a magyar öregcserkészlet szellemi kettéhasadásának veszedelme, mely veszendőbe vihetne azt a nagy értéket, amit az „íróasztal“-emberek és munkások egytáborban való cserkészkedése jelent. Ezt a veszedelmet vannak hivatva elhárítani a legújabbban szervezett Fiatal Magyarság klubok, melyek egy-egy város összes öregcserkészzeit, egyesítik ma-

gukban, szórakozás és megbeszélések folytatása céljából.

Franciaországban a cserkészszervezkedés egészen más, vallási alapon történik. Ma itt három cserkészszövetség van és alakulóban van egy negyedik is. Külön szervezkedtek a katolikus cserkészek (Scouts de France) kb. 52,000-en, a protestáns cserkészek (Éclaiers unionistes de France), kb. 15,000-en és a nem vallási alapon szervezett cserkészek (Éclaiers de France) kb. 8000-en. Van azonkívül egy külön álló, egészen új szervezet, melyet a nemzetközi cserkésziroda még nem ismert el, az izraelita cserkészek csoportja. Ezek számát nem ismerjük. A három szervezett cserkészszövetség között némi laza együttműködés van ugyan, pl. külföldön egységesen lépnek fel, a párisi egyetem jogi karán van egy szövetségközi cserkészcsoport stb., de egyébként a szövetségek tagjai alig tudnak valamit egymásról, és egészen különböző utakon járnak. A katolikus és protestáns szövetség csapatai egyházközségek szerint szervezkednek. Ezek az egyházközségek szerint szervezett cserkész és öregcserkész csapatok munkásokat és tanulókat egyaránt felvesznek. Tagjukká válhat bármelyik fiatalember, aki az illető egyházközség kebelébe tartozik. Az így létrejövő csapatokban vegyesen lévén munkások és középiskolát végzett fiatalemberek, a cserkésztestvériség társadalmi osztályokat áthidaló közössége sokkal erősebb, mint Magyarországon, ahol a különböző társadalmi osztályokhoz tartozó fiatalemberek ritkán tagjai ugyanazon csapatnak és ezek érintkezése csak a csapatközi összejöveteleken, illetve a Fiatall Magyarországi klubokban történik. Viszont azonban a francia csapatokban, távolról sem sikerülnek olyan jól a megbeszélések, mint Magyarországon. A francia öregcserkészcsoportokban ugyanis különböző tanultságú és szellemi képzettségű fiatalemberek lévén együtt, az ott folyó megbeszéléseket többnyire a főiskolások irányítják. A résztvevő munkásifjak, akik nehezebben fogalmazzák meg a véleményüket, nem mer-

nek vagy nem tudnak hozzászólni, néha nem is értik egészen azt, amiről a vitatkozás, szakkifejezések használatával folyik. Ilyenkor a vitatkozás ezekre a munkás öregcserkészekre nézve teljesen haszontalan marad. Néha ugyan a megbeszélés vezetője a vitatkozást erélyes kézzel olyan mederben tartja, hogy azt mindenki megérthesse és a kisebb képzettségűek is hozzászólhassanak, de viszont ekkor meg a főiskolások unják magukat halálra, mert félórákig vitatkoznak és magyaráznak olyan dolgokat, amiket ők három szóval egész alaposan megértettek volna. Ennek következménye az, hogy a magyar öregcserkészletben oly nagyjelentőségű vallási, erkölcsi, politikai stb. megbeszélések és vitatkozások, melyek lehetővé teszik az öregcserkészek egységes állásfoglalását, a francia öregcsapatokban aránylag ritkák. Rendes szokásuk az, hogy egyideig beszélgetnek, húzogatják a témát különböző oldalról, de a lényeghez nem mernek hozzászólni és a végén a megbeszélés vezetője egyszerűen elmondja azt, amit a vitatkozás eredményeképpen le akart szögezni, de amiről a vitában tulajdonképpen nem volt szó. Ehhez a súlytalan vitatkozáshoz a francia öregcserkészek annyira hozzászórtak, hogy pl. még a párisi egyetem jogi karán szervezett szövetségközi öregcserkész csapatban, tehát egyenlő képzettségűek között sem sikerült épkezláb vitát indítani, még olyan érdekes kérdésekről sem, mint pl. a cserkészlet állásfoglalása a politika tekintetében stb.

Így az erkölcsi és egyéb természetű megbeszéléseket kevésbé fontosaknak tekintik a francia öregcserkészek, s következtetésképpen sokkal gyerekesebbek, mint a magyarok, másrészt azonban sokkal gyökeresebben tudnak szakítani a liberális világ társadalmi berendezkedésével és formáival, mint mi. Például a jogász öregcserkészek közös vacsoráján a franciák nem tudtak okosabbat csinálni, mint-hogy vacsora után félretolták az asztalokat, körbeültek a földön és énekeltek, gyerekes tréfákat csináltak, csatakiáltásokat kiabáltak és így tovább.

Hasonló alkalmat a magyarok bizonyára közös problémák mélyreható megbeszélésére és közös tervek kialakítására használtak volna ki. Ezzel szemben azonban a Scouts de France öregcserkészei keresztül tudták vinni, hogy egy általuk rendezett nagy katolikus ifjúsági nagygyűlésen 1934 októberében egyetlen nagyképű beszédet sem mondtak el, egyetlen „idősebb jóakaró“ sem volt jelen, csak minden résztvevő egyesület egy színdarabbal, szavalókóruossal bemutatta céljait és törekvéseit. A gyűlésen kb. 5000 fiatalember volt jelen, s a gyűlés vezetője, egy 26 éves fiatalember rövidujjú cserkészingben lépett a dobogóra és semmi mást nem csinált, csak néhány rövid szóval konferált. Ezt az egyszerűséget és közvetlenséget, sajnos a magyar öregcserkészek mindmáig nem tudták elérni.

A magyar öregcserkészet elveit sok vitatkozás és megbeszélésen átszűrve 1929-ben gróf Teleki Pál és Sík Sándor fogalmazták meg az úgynevezett Fialat Magyarság zöld füzetében. Ez idő óta a magyar öregcserkészek szívesen nevezik magukat „fiatal magyarok“-nak, és e füzet címe után nevezték el az 1930 óta rendszeresen, havonként megjelenő hivatalos lapjukat is. Ez a füzet határozott állásfoglalást tartalmaz a magyarság aktuális társadalmi, politikai, nemzetiségi stb. kérdéseiben és a magyar öregcserkészekről is hasonló határozott állásfoglalást kíván, illetve ez állásfoglalás elfogadását és ennek alapján való munkát. Keretei azonban oly tágak, hogy bármely helyes gondolkozású magyar fiatalember elfogadhatja, ha nem sodródott máris bele valamilyen szélsőséges politikai vagy társadalmi mozgalomba. Ez elvek alapján a magyar öregcserkészet erős, országos ifjúsági mozgalommá fejlődött, mely elsősorban egy új, keresztényebb és modernebb magyar társadalom kialakítására törekszik. Ma divat otthon reformokról beszélni. Az öregcserkészet lényege azonban nem az, hogy reformot követel másoktól, hanem saját magát akarja reformálni. Új, erőteljesebb társadalmat akar magából kialakítani,

mely nemcsak formájában, de lényegében is keresztény, és mint az a cserkészzet szervezetéből is kitűnik, a legnagyobb mértékben szociális. Ebből az elgondolásból indulnak ki a magyar öregcserkészzet nagy közös munkái, a regőlés és a szociográfia, mely a falu népével keresi a kapcsolatot, és a nagyvárosok perifériáin lévő proletariátust főleg szellemileg segítő akciók, a settlementek, az inas cserkészcsapatok szervezése stb. Ez a program mélyen keresztény és vallásos, mégis elveit egyetlen más magyar mozgalom sem nevezheti őszintén, kicsinyes politikai érdekeitől eltekintve ellenségesnek. Érdekes példáját mutatta ennek az 1933 őszen a magyar Cobden szövetség által rendezett ifjúsági kongresszus, amelyen a Fiala Magyarorságot képviselő két ifjú előadása után felállt a protestáns Soli Deo Gloria szövetség képviselője, valamint a szociáldemokrata ifjúsági szervezetek képviselője és mindkettő kijelentette, hogy teljes mértékben elfogadják az öregcserkészek által mondottakat és örömmel hajlandók együttműködni velük, pl. a városi szociális akciókban. A Fiala Magyarorság zöld füzetében mondottakat felesleges volna ismételni, hisz e dolgokat rövidre összefogni lehetetlen, alaposan pedig nem lehet jobban megírni, mint ahogy azt Sík Sándor és gróf Teleki Pál megírta. Elegendő annyit megemlíteni, hogy e füzet óta a magyar öregcserkészzet határozott cél irányában, főleg a fent említett módszerek, a regőlés, a szociográfia, a szociális akciók stb. felhasználásával működik, kiegészítve ezzel az öregcserkészzet eredeti célját, a testi-lelki önképzést. A fizikai önképzést a sportokkal, főleg a szabadtéri vándorsportokkal, evezéssel, síeléssel, gyalogtúrákkal igyekeznek elérni, és ezeket a sportokat lehetőleg összekötik a faluk népével foglalkozó regéléssel és világlátással. A budapesti piarista öregcserkészcsapat evezős, gyalogos és sítúrákkal összekapcsolva, pl. Nagy-Magyarország elszakított részeit igyekeznek megismerni, földrajzi, de főleg néprajzi és nemzetiségi szempontból. A szellemi önkép-

zés pedig főleg a fent említett politikai és erkölcsi megbeszéléseken, vitatkozásokon folyik.

A francia öregcserkészlet, nem országos, hanem vallási mozgalom. Ez már szervezetéből is következik. A Scouts de France öregcserkészei főleg a Franciaországban oly sok üldöztetést szenvedett katolikus vallást, annak mélyebb és erőteljesebb kultuszát akarják magukban és másokban kifejleszteni. Legfőbb büszkeségük, hogy több mint 2000 francia öregcserkész lett pappá. Összejöveleik legfontosabb része a közös imádság, melyet a középkori lovagrendekre emlékeztető módon mondanak. Szépszokásuk, hogy a közösen hallgatott szentmiséken a ministráns responsoriumait kórusban mondják, s ezáltal a szentmise misztériumát jobban kiterjesztik az egész közösségre. Ők is járnak falura, de ily kirándulásaik célja nem az, hogy a falusi népet megismerjék és magukat a falusiakkal megismertessék, hanem főleg az, hogy a falusiak vallásosságát növeljék. Hetek munkáját fordítják arra, hogy egy-egy falusi kiránduláson a szentmisén szép gregorián énekeket énekeljenek, feláldozzák karácsonyestjüket, hogy valamelyik párisi periférián egy ünnepélyes éjféli misén énekeljenek és ministráljanak, hogy egy nagy betlehemes játékkal szórakoztassák a nyomortanyák lakosait. Jól tudják azonban, hogy a vallásosságot mindenkinek saját magában kell kiépítenie, idegenektől legfeljebb energiát és jó példát kaphat. Ezért e téren a cserkészek legfeljebb befolyást gyakorolhatnak a falusiakra a vallási élet megindítása tekintetében, ennek kifejlesztését már csak a papok végezhetik. Ennek következtében falusi kirándulásaik s falun végzett munkájuk nélküli a rendszerességet, a céltudatosságot. Ugyanabba a községbe egy évben legfeljebb egyszer mennek ki s így, mire a következő évben megint odakerülnek, a falusiak már rég elfelejtették az előző alkalommal hallottakat és tapasztaltakat. A munkát tehát megint előlről kezhetik.

Be kell ismerni, a francia öregcserkészek a cser-

készet leglényegesebb szabályát, a szolgálatot sokkal tökéletesebben végzik, mint mi magyarok. Fentebb vázolt falusi kirándulásaikban is a szolgálat szelleme uralkodik. Ezekben a kirándulásokban ugyanis nem azt tekintik a lényegnek, hogy falura kimenve ott munkát végezzenek és valami reális eredményt érjenek el, hanem azt, hogy ők maguk, akik kirándulnak, szolgálatot teljesítsenek, feláldozzák vasárnapi szórakozásukat egy munkáért, aminek tán mások nagyon sok hasznát nem is látják, de amit ők mégis azok érdekében végeznek. Ennek a munkának cserkészszelleme sokkal magasabb mint a miénk, mely közvetlen eredményekre törekszik. Lehet, hogy következményeiben is hatásosabb lesz, t. i. a francia öregcserkészek jobban megtanulják a minden érdektől mentes, teljesen önzetlen munkát. Azonban ilyen nagyon távoli lelki célokat szolgáló munkára a magyar cserkészek pszichéje nem képes. A magyar ember a világot két lábával keményen a földön állva nézi és nem tudja az életet annak reális oldalai nélkül elképzelni. A középkori aszkézis is alig honosodott meg hazánkban, míg Franciaországban kitűnő talajra talált. A cserkészmunkának ez az egészen mély, de reális célokat alig szolgáló formája a magyar léleknek nem felel meg és ha alkalmaznák, rövid időn belül elbukna.

Kérdés azonban, hogy ez a francia cserkészmunka egyáltalában alkalmas-e a fiatal férfiak érdeklődésének felkeltésére? A tapasztalat ugyanis az, hogy míg Magyarországon ma már nem ritkák a 25—30 évet is meghaladott férfiakból álló öregcserkész-rajok, addig Franciaországban a fiúk ritkán térnek vissza a katonai szolgálatuk elvégzése után a cserkészcsapatba. Gyerekes játéknak tekintik, melynek ideális követelményeit felnőtt férfi nem valósíthatja meg mindennapi életében. Ez persze csak ürügy, hogy valamivel megindokolják távozásukat. Alkalmassint nem is azért csökken a cserkészzetben való résztvétele azoknak, akik katonai szolgálatukat már teljesítették, mert a cserkészzet többé nem érdekli

őket, vagy a cserkészlet munkáját megvalósíthatatlanul ideálisnak tartják, hanem azért, mert a cserkészlet ideális követelményekkel lép fel velük szemben, azonban e követelmények teljesítését nem könnyíti meg. Magyarországon az öregcserkészlet egyre jobban arra törekszik, hogy az öregcserkészek egész életét kitöltse. A öregcserkészek (a Quadragesimo Anno pápai enciklika elgondolásainak is megfelelően) Magyarországon azon igyekeznek, hogy ne csak tanultság, de foglalkozás szerint is egyesüljenek. így alakult a közgazdasági egyetemnek, a szegedi egyetem bölcsészeti karának stb. öregcserkészcsapata, legtöbb öregcserkészcsapatban külön alakulnak, orvos, jogász, mérnök örsök stb. Ezek az azonos foglalkozású öregcserkészek lehetőleg együtt is dolgoznak, de mindenesetre sokat vannak együtt és alkalmuk nyílik arra, hogy szakkérdéseiket is hasonló gondolkozásúakkal, cserkésztestvéreikkel beszéljék meg. Ma már kezd köztudomásúvá válni, hogy az öregcserkészek között fennálló szoros barátság mindinkább arra vezetett, hogy azok ugyanabba a társaságba járnak, együtt sportolnak, szórakoznak, táncolnak is. így egész életüket, munkát, szórakozást . egyaránt lehetőleg együtt élik s a hasonló gondolkozásúak társasága bármily helyzetben megkönnyíti a cserkész-törvények szerinti — néha súlyos — követelmények teljesítését.

Franciaországban az ilyen, foglalkozás-szerinti csoportosulás lehetetlen, mert mindenekfelett fontosnak tartják annak a rendszernek fenntartását, hogy a különböző műveltségű és különböző társadalmi osztályokhoz tartozó fiúk együtt cserkészkedjenek. Ennek következtében az ugyanazon csapathoz tartozó fiúk rendszeresen csak a csapatösszejöveteleken, azaz havonként egyszer-kétszer látják egymást, egyébként életüket a közösségtől teljesen függetlenül élik. Arról szó sem lehet, hogy az ugyanazon csapatbeliek együtt járjanak társaságba, mert családjuk, testvéreik egészen más társadalmi körökben élnek. így számukra a cserkész-törvények szerinti

élet nem egy közösséghez való szerves hozzátartozást, hanem csak áldozatot jelent. Ennek a cserkészéletnek az értéke természetesen annál nagyobb, minél több áldozatukba kerül, de mivel így sokkal nehezebb, sokkal kevesebben tudják végrehajtani.

Ehhez járul a francia cserkészeknek a sportokban való járatlansága és a sport iránti csekély érzeke is. Magyarországon hallatlan dolog volna az, hogy Párizsban, a Szajna városában összesen két cserkészcsapat űz vízisportokat, egyik az Éclaireurs de France, a másik az Éclaireurs unionistes de France kebelébe tartozik. (Budapesten több mint ezer vízcserkész van). Legtöbb öregcserkészcsapatban csak mint elérendő teljesítményt emlegetik, hogy mindenki tanuljon meg úszni. Alkalmunk volt részt venni egy párizsi cserkészcsapat svájci sítáborában, ahol bár voltak néhányan, akik elég jól mozogtak a sílécéken, alig akadt valaki, aki hajlandó lett volna félnapos sítúrára indulni, hosszabb túrára pedig egyáltalában nem volt vállalkozó. A hegyi túrákhoz még a vezető se sokat értett és felmenet a menedékház felé, kishíján elvesztettünk néhány fiút, akik mint kezdők, lassabban másztak.

Mindez azonban legfeljebb azt magyarázza meg, miért ilyen csekély a száma a francia öregcserkészeknek, nem pedig cserkészmozgalmuk erőtlenségét bizonyítja. Mozgalmuk mély lelki alapjairól tanúskodnak azok a módok is, melyekkel a francia cserkészetet a francia történelem nagy eszméihez csatolják. Pl. itt nemcsak a cserkészek és a tisztek, de minden őrsvezető külön fogadalmat tesz, a középkori lovagrendek lovagi fokozatainak mintájára. Az őrsvezetőt nem egyszerűen megbízzák, mint Magyarországon, hanem ünnepélyes külsőségek között beiktatják, zászlóval és jelvényekkel, mint valami középkori hűbérurat, leendő alárendeltjei pedig, az őrs tagjai, valóságos hűségi fogadalmat tesznek, a középkori vazallusok módjára. Magyarországon, ahol sokáig kísértettek a régi k. u. k. hadsereg hagyományai és ahol ma az öregcsapatok sokszor csak

jól szervezett egyesületre hasonlítanak, ezeknek a megható külsőségeknek alig van nyoma. Igaz, hogy hasonló történelmi példaképet a magyar történelemben sokkal erőltetettebb módon lehetne csak találni, de szegyeinek is a magyar fiúk az ilyen gyerekes külsőségeket. Néhány évvel ezelőtt, mikor gr. Teleki Pált országos öregcserkészvezérré választották, őt tábortúznél paizsra emelték, de ez a külsőség a legtöbb jelenlévő öregcserkészben nem meghatottságot, hanem visszatetszést szült.

Mint fentebbiekből látszik, meglehetősen sok részletdologban tér el a francia öregcserkészzet a magyartól. Nem mondhatjuk egyikről sem, hogy jobb a másiknál, hisz mindegyik a maga nemzeti szelleméhez mérte eszközeit. Ha fentebbi sorok mégis a magyar cserkészzet előnyeit emelték ki inkább, ez — beismerjük — azért történt, mert e sorok írója nem tudta tárgyilagosságát egészen megőrizni. Bármenyire ismerjük ugyan a francia mozgalmat, nem tekinthetünk el attól, hogy mi magyarok vagyunk és a mi mozgalmunkat — bár még mindig alakulóban van és még mindig keresi az utakat — a magunk számára jónak s a mi sajátos lelkünk megfelelő formájának tartjuk.

Hasonlít azonban a két cserkészmozgalom a cserkészzet általános alapelvein kívül abban, hogy mindkét országban erősen nemzeti mozgalom. A magyar cserkészek legfőbb törekvése, hogy a letiport és megalázott Magyarországon és a kétségbeejtő helyzetben lévő magyar társadalmon segítsenek. A francia cserkészek pedig Franciaországot akarják jobbá és erősebbé tenni. Ez a nemzeti szellem azonban nem süllyed sovinizmussá, a nemzethez nem tartozók gyűlöletévé. Ellenkezőleg, meleg szeretettel viselkednek az idegenek iránt is és a saját nemzetük jólétét mások kára nélkül igyekeznek megteremteni. Hogy paradoxon kifejezéssel éljünk, lelkükben a nacionalizmus internacionális keretek között él. Talán ez az internacionális nacionalizmus, ez a nemzeti alapon fölépülő szellemi közösség, ami ebben az

ifjúságban mind erősebben jut kifejezésre, jobban megteremti majd az európai nemzetek békéjét, mint a Nemzetek Szövetsége és a ma oly sokat emlegetett és oly népszerűtlen Páneurópa tervek.

Dr. Degré Alajos.